

Styrgruppen för NAISS - Nationell akademisk infrastruktur för superdatorer i Sverige

Tid: Tisdag 4 februari 2025 kl.12.00-14.00

Lokal: Digitalt via Zoom

Närvarande: Ledamöter:

Jan-Eric Sundgren

Frida Bender

Lars Kloo

Bengt Persson

Julia Wiktor

Ordförande

Stockholms universitet

Kungliga Tekniska Högskolan

Uppsala universitet

Chalmers tekniska högskola

Övriga:

Erik Lindahl

Björn Alling

AnnaCarin Hallin

Föreståndare

Biträdande föreståndare

Styrgruppens sekreterare

Ej närvarande: Ledamöter:

Katrine Riklund

Anders Ynnerman

Umeå universitet

Linköpings universitet

1. Mötets öppnande och godkännande av föredragningslistan

Ordföranden öppnar mötet och hälsar alla välkomna. Föredragningslistan godkänns utan ändringar.

2. Adjungerade personer

Erik Lindahl, Björn Alling och AnnaCarin Hallin adjungeras till mötet.

3. Val av justerare

Bengt Persson utses att jämte ordföranden justera protokollet.

4. Föregående mötesprotokoll

Föregående mötesprotokoll läggs till handlingarna. De per-capsulam-beslut som nämns i protokollet har ännu inte fattas.

5. Presentation av nya styrgruppen

Presentation av nya styrgruppen och NAISS föreståndare.

6. Diskussion om former för framtida arbetet i styrgruppen

Diskussion

Styrgruppen spelar en viktig roll för NAISS med uppgiften att ha ett övergripande perspektiv, att föra strategiska resonemang och att fatta beslut i viktiga frågor som stöd till föreståndaren och verksamheten.

Styrgruppen sammanträder som regel en gång per månad och strävar efter att två möten per år sker i fysisk form.

Styrgruppens nya ledamöter informeras här om NAISS verksamhet, vad man har åstadkommit hittills, strategin framåt, hantering av befintliga resurser, Arrhenius ankomst, NAISS roll och syn på e-infrastruktur, stödet från lärosätenas ledningar etcetera.

7. **Rapporter från verksamheten**

Information

a) Föreståndarens rapport från löpande verksamheten

Möte i början av januari med Karolinska institutet (KI) för diskussion om mer aktivt deltagande, speciellt inom känsliga data (medicin).

Möte i början av januari med Göteborgs universitet (GU) för diskussion om att eventuellt gå med som partner på normalnivå. GU är intresserade av att hjälpa till med användarstöd inom känsliga data (humaniora/samhällsvetenskap).

Besök av Danmarks ambassad och tekniska attaché i slutet av januari för diskussion om eventuellt samarbete kring AI.

b) Status för samarbetsavtal med övriga lärosäten

Samtliga filialavtal är signerade. UPPMAX vid Uppsala universitet (UU) kommer att vara med och bygga för känsliga data på Arrhenius.

c) Uppföljning av budget och uppdrag

Årsbokslutet blir klart i mars och redovisas för styrgruppen vid styrgruppsmötet 4 mars.

Styrgruppen vill få tertialredovisning gällande NAISS Linköping, utöver årsbokslutet en gång per år för hela verksamheten. I övrigt kommuniceras löpande vad gäller större förändringar.

Investering krävs och kommer att göras för långsiktig lagring i uppföljare till SweStore.

Ledningen behöver också planera för förlängd drift av befintliga resurser ifall driftstarten av Arrhenius inte går som tänkt.

d) Status för EuroHPC Arrhenius-projektet

Anbudstiden har på förfrågan och i samråd med EuroHPC förlängts till 14 februari. Därefter vidtar utvärdering och frågor till leverantörerna, följt av förhandlingar 25–27 mars. Slutbud ska vara NAISS tillhanda 10 april med kontraktsskrivning i slutet av april.

Ombyggnaden av datorhallen beräknas vara klar i oktober. Styrgruppen uppdrar till NAISS föreståndare att tillsammans med ordföranden ha uppföljningsmöte med fastighetsavdelningen vid Linköpings universitet (LiU), fastighetsägaren Akademiska Hus samt ev LiU:s rektor för att undvika fler förseningar.

e) Status för EuroHPC AI Factory-projektet

Det finns ett enormt stort intresse för projektet som ska serva och dela resurser mellan näringslivet och akademien. Det har varit många kontraktsförslag i sista minuten där EuroHPC JU krävt att få äga hela resursen. Finansieringen är klar och LiU:s rektor förväntas att inom kort signera värdavtalet.

NAISS föreståndare kommer tillsammans med statsminister Ulf Kristersson att presentera Sveriges AI Factory-satsning vid AI Action Summit i Paris i februari.

Personal kan komma att anställas vid alla lärosäten som är partners på normalnivå (utom SU som sagt nej). Projektet kommer även att behöva en föreståndare och egen styrgrupp. En separat ansökan om finansiering av personal är inskickad till Horizon Europe participant portal.

Styrgruppen riktar ett stort tack till NAISS föreståndare för dennes gedigna insats med att få allt på plats.

f) Information om VR:s utvärdering av NAISS och ny ansökan

VR har beslutat att göra en riktad utlysning för NAISS med ansökan före sommaren. Inför utlysningen vill VR göra en utvärdering och

begärde en rapport om NAISS verksamhet. Rapport innefattande budget, styrdokument, användarstatistik mm för 2023 och 2024 skickades in till VR 31 januari, tillsammans med svar på samtliga frågor som utvärderingspanelen vill ha svar på. Panelmöte och intervjuer med föreståndare och styrgruppens ordförande sker hos VR 8–9 april.

g) Rapport från besök av VR:s regeringsuppdrag om utredning av e-infrastruktur

NAISS biträdande tekniska chef tillika Arrhenius projektledare, Gert Svensson, deltog i januari på en hearing om e-infrastruktur hos VR. Utredningsgruppen besökte därefter NAISS då det framkom t ex samsyn kring behov av mer samordning NAISS-SND-SUNET m fl. NAISS är dock starkt skeptiskt till lösningar att lägga allt t ex inom VR då det skapar risk för svagare vetenskaplig ledning och svårigheter att kombinera värdskap med stöd från icke-statliga aktörer.

h) Rapport från diskussioner med SUNET om drift av framtida NAISS-resurser

Rapporten från NAISS utredare gällande en nationell plats för datorer visar på möjligheter och risker, utan någon explicit rekommendation. Detta är en politisk och framförallt en ekonomisk fråga snarare än teknisk, som att till exempel kunna sänka el- och driftskostnader. NAISS strategi är att under våren 2025 utarbeta förslag tillsammans med SUNET för resurser fr o m 2027. Kostnader, risker och överväganden presenteras därefter för styrgruppen.

8. Policy för NAISS-SENS, och integration av projekt för känsliga data inom NAISS vanliga allokeringssystem

Beslut

Dnr: LiU-2025-00190

Föredragande: Erik Lindahl

Då känsliga data numera är en helt integrerad del av NAISS bör

projekten hanteras på samma sätt som övriga, så att användare skickar in en ansökan via SENS, uppdaterade sammanfattningar, samt vetenskapliga rapporter från tidigare användning, och att citeringar följs upp på samma sätt som övriga ansökningar. Gränserna mellan små/medel/stora ansökningar bör anpassas så att mängden resurser motsvarar ungefär samma kostnader som för icke-känsliga data.

Styrgruppen beslutar i enlighet med förslaget.

9. Policy för stora allokeringar för datalagring och eventuella möjligheter för NAISS att erbjuda långtidslagring

Beslut

Dnr: LiU-2025-00190

Föredragande: Erik Lindahl

Forskare som söker om lagring ombedes skicka in en datahanteringsplan, men innehållet i den har tidigare varit relativt allmänt. För att kunna bedöma behov och användning anser NAISS att vi i stället bör begära att datahanteringsplaner fokuserar på att beskriva hur mycket data som behöver sparas efter att den specifika allokeringen går ut, hur länge, och att man beskriver var den lagringen kommer att ske, samt hur det finansieras.

För närvarande har NAISS inte någon plan för efterträdaren till SweStore (som använts för kostnadseffektiv långtidslagring av data) från slutet av 2025. Om NAISS i någon mån ska erbjuda långsiktig lagring av data behöver vi brådskande starta ett projekt för detta. Då ledningen bedömer att det ligger utanför vårt uppdrag från VR föreslås att NAISS tar fram en lösning för kostnadsoptimerad lagring som erbjuds användare och infrastrukturer mot självkostnadspris för data som behöver lagras mer än två år på NAISS resurser.

Styrgruppen beslutar i enlighet med förslaget.

10. Genomgång av kommande ärenden/aktiviteter 2025

Information

För transparens och för att visa NAISS verksamhet uppdateras planerade ärenden/aktiviteter löpande på naiss.se och i andra fora. Som exempel finns ett stort antal kurs- och supportaktiviteter

inplanerade under hela året.

11. Övriga frågor

NAISS nyhetsbrev kommer fortsättningsvis att skickas i en och samma version till samtliga mottagare.

12. Nästa möte

Tisdag 4 mars 2025 kl.11.30–13.00, via zoom.

Eventuellt kallas till extrainsatt möte innan dess för genomgång av årsrapporten för 2024.